

Směrnice Lékařské fakulty Masarykovy univerzity č. 3/2021

Osobní ochranné pracovní prostředky, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky

(ve znění účinném od 1.10. 2021)

Podle čl. VI., odst. 2, písm. a) Organizačního řádu Lékařské fakulty Masarykovy univerzity a v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále „ZP“); nařízením vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů, nařízením vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, ve znění pozdějších předpisů; Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/425 ze dne 9. března 2016, o osobních ochranných prostředcích a v souladu se Směrnicí rektora č. 10/2009 Stanovení organizace zabezpečení bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci na MU, vydávám tuto směrnici.

Článek 1 Předmět úpravy

- (1) Tato směrnice Lékařské fakulty MU (dále jen „směrnice“) stanoví rozsah a druh poskytovaných osobních ochranných pracovních prostředků (dále jen „OOPP“) na základě hodnocení pracovních rizik, které na zaměstnance působí nebo mohou působit na všech pracovištích Lékařské fakulty MU (dále jen „LF MU“).
- (2) Směrnice stanoví rozsah bezplatného poskytování a hospodaření s OOPP zaměstnancům, u nichž to vyžaduje:
 - a) ochrana jejich života a zdraví,
 - b) ochrana pracovníků z důvodu hygienických a protiepidemických,
 - c) mimořádné opotřebenění nebo znečištění vlivem pracovního prostředí.
- (3) Směrnice dále určuje poskytování množství mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků a platí pro všechny zaměstnance LF MU (vykonávajících práci na základě pracovní smlouvy nebo dohody o práci konané mimo pracovní poměr).

Článek 2 Definice a pojmy

- (1) Osobní ochranné pracovní prostředky musí:
 - a) být schválené příslušnou autorizovanou zkušebnou a určeno k tomu, aby se zaměstnanci jejich používáním chránili před riziky, která by mohla ohrozit jejich život, bezpečnost nebo zdraví při práci;
 - b) musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené právními předpisy.
- (2) Pracovní oděv nebo obuv plní funkci osobního ochranného pracovního prostředku v prostředí, v němž oděv nebo obuv podléhá při práci mimořádnému opotřebenění nebo znečištění nebo plní ochrannou funkci.

(3) Desinfekční prostředky jsou:

- a) chemické látky nebo jejich směsi, které zneškodňují patogenní mikroorganismy a jsou určené k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění;
- b) ochranné masti s dezinfekčním účinkem.

(4) Pracovní rizika jsou:

- a) kombinace pravděpodobnosti a rozsahu možného zranění nebo poškození zdraví zaměstnance, vystaveného v pracovním procesu jednomu nebo více potenciálním zdrojům pracovních úrazů nebo ohrožení zdraví pracovníka;
- b) rizika tepelná, záření, chemická a biologická se stanoví na základě odborných měření.

(5) Osobní ochranné pracovní prostředky musí:

- a) být po dobu používání účinné proti vyskytujícím se rizikům a jejich používání nesmí představovat další riziko;
- b) odpovídat podmínkám na pracovišti;
- c) být přizpůsobeny fyzickým předpokladům jednotlivých zaměstnanců;
- d) respektovat ergonomické požadavky a zdravotní stav zaměstnanců;
- e) být vzájemně slučitelné tam, kde přítomnost více než jednoho rizika vyžaduje, aby zaměstnanci používali současně více osobních ochranných pracovních prostředků;
- f) způsob, podmínky a dobu používání osobních ochranných pracovních prostředků stanoví zaměstnavatel na základě četnosti a závažnosti vyskytujících se rizik, charakteru a druhu práce a pracoviště a s přihlédnutím k vlastnostem těchto OOPP.

Článek 3 Odpovědnosti zaměstnavatele

(1) Zaměstnavatel je povinen:

- a) určit vhodné OOPP na základě vyhodnocení rizik, která působí nebo mohou působit na zaměstnance;
- b) informovat zaměstnance o rizicích, před kterými je používání OOPP chrání; informování zaměstnanců provádí vedoucí zaměstnanec daného pracoviště;
- c) nakupovat OOPP, které jsou schváleny příslušnou státní zkušebnou pro ochranu před tím konkrétním pracovním rizikem, kterému je zaměstnanec vystaven;
- d) vést evidenci o výdeji OOPP jednotlivým zaměstnancům (evidenční list), viz příloha č. 2;
- e) optimalizovat zásoby OOPP a skladovat je tak, aby nebyla znehodnocována nebo snižována jejich ochranná funkce;
- f) určit pro optimalizaci zásob orientační životnost a lhůtu pro výměnu OOPP (OOPP musí být vyměněn okamžitě, když je omezena jeho ochranná funkce opotřebením nebo poškozením);
- g) kontrolovat používání OOPP zaměstnanci a vyžadovat jejich používání;
- h) zajistit mycí a čisticí prostředky.

(2) Pověřený zaměstnanec Technicko-provozního oddělení (dále jen „TPO LF“) je pro OOPP pořizované z centrálního rozpočtu fakulty povinen:

- a) vést evidenci výdeje OOPP jednotlivým zaměstnancům;
- b) na základě písemného potvrzení vedoucího pracoviště o přidělených OOPP zavést osobní karty nároku na OOPP při nástupu nebo změně pracovní činnosti;
- c) seznámit zaměstnance se způsobem používání OOPP a s návodem výrobce;
- d) sledovat lhůty pro výměnu OOPP;
- e) zajistit nebo provést výměnu OOPP, když je snížena jejich ochranná funkce (např. poškozením);
- f) zajišťovat provádění čištění pracovních oděvů včetně jejich sběru na k tomu určeném místě a následného výdeje či údržby stanovené výrobcem daného OOPP, nejedná-li se o drobnou údržbu, kterou je oprávněn provádět zaměstnanec sám.

- (3) Vedoucí pracoviště, výzkumné skupiny, sdílené laboratoře či jiného pracoviště (dále jen „vedoucí pracoviště“) je povinen:
- přidělit vhodné OOPP s uvedením všech rizik působících při výkonu pracovní činnosti zaměstnance a písemně o tom informovat pověřeného zaměstnance TPO LF a referát BOZP a PO;
 - kontrolovat vybavenost a správné používání OOPP jen k těm účelům, pro které jsou určeny;
 - vybavit zaměstnance OOPP v mimořádných případech, v případech přidělení práce nebo úkolu mimo běžné pracovní a funkční zařazení zaměstnance;
 - zrevidovat vybavení podřízených OOPP, dojde-li ke změnám v důsledku zavedení nové technologie nebo vzniku nových pracovních podmínek;
 - plnit taktéž povinnosti uvedené v článku 3, bod (2) pro OOPP, které nejsou pořizovány z centrálního rozpočtu fakulty.

Článek 4 Povinnosti zaměstnanců

(1) Zaměstnanci jsou povinni:

- používat OOPP v souladu s příkazy a pokyny zaměstnavatele a vedoucího pracoviště, a v souladu s návodem výrobce;
- používat OOPP výhradně při těch činnostech, pro které jim byly OOPP přiděleny;
- řádně pečovat o přidělené OOPP, efektivně s nimi hospodařit, zajišťovat jejich drobnou údržbu v souladu s návodem výrobce, aby nedošlo k porušení funkčních vlastností OOPP použitím nevhodných čistících nebo desinfekčních prostředků;
- odkládat OOPP na místech k tomu určených;
- oznámit závady na přiděleném OOPP svému nadřízenému, včetně žádosti o jejich výměnu.

(2) Zaměstnanci nesmí:

- používat nefunkční ochranný prostředek;
- odnášet OOPP mimo pracoviště, pro které je OOPP určeno.

Článek 5 Rizika a druhy OOPP

- Mechanická rizika jsou identifikovatelná zpravidla na základě analýzy rizik. Rizika tepelná, záření a chemická a biologická vyplývají z časových snímků dne a jsou vztaženy k jednotlivým profesím.
- Vyhodnocení rizik spojených s výkonem práce u jednotlivých profesí je provedeno v příloze č. 1, která tvoří nedílnou součást této směrnice, a v tabulkách jednotlivých pracovišť.
- Posouzení rizik práce, popř. mimořádného opotřebení a znečištění prostředků provádí vedoucí pracoviště ve spolupráci s referátem BOZP a PO.
- OOPP na LF MU se rozumí zejména:
 - Pro ochranu sluchu:
 - zátkové chrániče sluchu a podobné prostředky;
 - mušlové chrániče sluchu.
 - Pro ochranu očí, dýchacích cest a obličeje:
 - ochranné brýle;
 - ochranné brýle proti záření rentgenovému, laserovému, ultrafialovému, infračervenému, viditelnému (proti oslnění);
 - ochranné obličejové štíty;
 - respirátory.
 - Pro ochranu rukou a paží rukavice na ochranu před:
 - mechanickým poškozením (proti bodnutí, proříznutí, vibracím apod.);
 - chemickými látkami a biologickými činiteli;
 - elektřinou, žářem a nízkými teplotami;

- ionizujícím zářením.
- d) Pro ochranu nohou:
 - obuv polobotková, kotníčková, poloholeňová, holeňová a vysoká, zejména do exteriérů či vlhkého prostředí;
 - obuv tepelně izolační;
- e) Pro ochranu celého těla:
 - oděvy na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli;
 - oděvy na ochranu před ionizujícím zářením;
 - oděvy na ochranu před nepříznivými mikroklimatickými podmínkami;
 - dozimetry.

(5) Základními OOPP pro práci v laboratoři jsou:

- a) plášť bílý;
- b) latexové (vinylové, nitrilové) rukavice;
- c) ochranné brýle/štíť pro práci s chemickými látkami.

Článek 6

Stanovení osobních ochranných pracovních prostředků

- (1) Každé pracoviště dle povahy práce, konzultace s referátem BOZP a PO a v souladu s touto směrnicí stanovuje a nakupuje OOPP z rozpočtu příslušného pracoviště vyjma těch, které jsou pořízovány z rozpočtu centrálního.
- (2) Zaměstnanci jsou vybavováni OOPP pro výkon práce podle přílohy č. 1 této směrnice a tabulek jednotlivých pracovišť.
- (3) Rozhodující pro přidělování OOPP je vždy výskyt rizika, kterým je při dané pracovní činnosti zaměstnanec ohrožen a proti tomuto riziku musí být osobní ochranný pracovní prostředek přidělen, bez ohledu na to, zda je vyjmenován příloze č. 1 podle předpokládaných hlavních pracovních činností dle zařazení zaměstnance.
- (4) Zaměstnancům, kteří vykonávají práce, při nichž je stanoveno používání OOPP jen příležitostně nebo nepravidelně, se tyto prostředky poskytují jen na dobu vykonávané práce, pro kterou jsou OOPP určeny. Tyto OOPP určí příslušný vedoucí pracoviště na základě zhodnocení existujících rizik při výkonu práce.
- (5) V případě, že zaměstnanec vykonává více profesí a podle rozpisu poskytovaných OOPP mu náleží stejné OOPP pro více profesí, obdrží tento OOPP pouze jednou. V osobní kartě nároku a výdeje OOPP musí být vypsány všechny činnosti či profese, které zaměstnanec vykonává a poskytované OOPP.
- (6) Za řádné vedení záznamů o přidělení OOPP je odpovědný vedoucí pracoviště nebo pověřený zaměstnanec TPO LF viz článek 3, bod (2) a (3).

Článek 7

Klasifikace prací z hlediska znečištění

Práce z hlediska znečištění je klasifikována takto:

Příklady profesí a profesních činností	
Práce velmi nečistá	asfaltéři, lakýrníci, vulkanizéři, deratizéři, galvanizéři, hlubinná těžba, obsluha kotelen na pevná paliva, obsluha a údržba zemních strojů, obsluha a údržba strojních zařízení, hutníci

Příklady profesí a profesních činností	
Práce nečistá	seřizovači, vazači, řidiči nákladních vozidel, traktorů a zemědělských strojů, zedníci, montéři, stavební dělníci, obsluha stavebních strojů, lesní a zemědělské dělníci , kováři, provozní chemici, dělníci v potravinářské výrobě, řezníci, uzenáři, svářeči, chovatelé zvířat, obsluha kovoobráběcích strojů, práce ve zdravotnictví způsobující podráždění pokožky
Práce méně čistá	mistři, pracovníci technické kontroly, jeřábníci, skladoví dělníci, řidiči osobních vozidel, servisní technici , obuvníci, tesaři, obrábění dřeva, montáž elektrotechnických výrobků, zásobování ,
Práce čistá	administrativa , obsluha plynových kotelen, dozor, měření, obchod, služby, školství, věda, výzkum

Článek 8 Mycí a čisticí prostředky

- (1) Zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům, kteří přicházejí do styku s látkami, jež mohou způsobit podráždění pokožky nebo znečištění zaměstnance, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky (případně regenerační krémy a masti) na základě rozsahu znečištění kůže a oděvu.
- (2) Množství poskytovaných mycích a čisticích prostředků (včetně ochranných mastí) se stanovuje dle stupně znečištění takto:

Tabulka množství poskytovaných mycích a čisticích prostředků			
Skupina	Stupeň znečištění	Mýdlo, mycí prostředek (g/měsíc)	Čisticí pasta (g/měsíc)
A	práce velmi nečistá	200	900
B	práce nečistá	100	600
C	práce méně čistá	100	300
D	práce čistá	100	100

- (3) Z hlediska zajištění základní hygieny jsou mýdla a jednorázové ručníky na místech určených k základní desinfekci zajišťovány externí společností.

Článek 9 Způsob praní OOPP

Čištění OOPP, zejména pak oděvů, zajišťuje v pavilonu F01-B2 pověřený zaměstnanec LF MU v prádelně FN Brno, a to příjem/výdej každé pondělí, ostatní pracovní dny pouze po předchozí domluvě.

Článek 10 Zásady pro poskytování ochranných nápojů

- (1) Zaměstnavatel je povinen poskytovat zaměstnancům, na pracovištích s nevyhovujícími mikroklimatickými podmínkami, ochranné nápoje, a to bezplatně, podle vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek práce. Ochranné nápoje slouží k ochraně zdraví zaměstnanců před účinky tepelné zátěže či zátěže chladem. Poskytování ochranných nápojů nelze nahradit finančním plněním.
- (2) Pracoviště s nepříznivými mikroklimatickými podmínkami jsou stanovena rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví na základě měření provedených autorizovanou osobou. Druh a množství poskytovaných ochranných nápojů zaměstnancům na těchto pracovištích je stanoven v závislosti na výsledcích měření ve spolupráci se smluvním lékařem zajišťujícím pracovní lékařskou péči.

Článek 11 Závěrečná ustanovení

- (1) Výkladem této směrnice je pověřen tajemník fakulty.
- (2) Průběžnou aktualizací této směrnice je pověřen referát BOZP a PO.
- (3) Kontrolou dodržování této směrnice je pověřen referát BOZP a PO.
- (4) Tato směrnice nabývá platnosti dnem podpisu.
- (5) Tato směrnice nabývá účinnosti dne 1. 10. 2021.

V Brně, 27. 9. 2021

MASARYKOVA UNIVERZITA
Lékařská fakulta
602 00 Brno, Kamenice 5

.....
prof. MUDr. Martin Repko, Ph.D.
děkan LF MU

Přílohy:

Příloha č. 1 – Vyhodnocení rizik pro poskytování OOPP z centrálních zdrojů fakulty

Příloha č. 2 – Evidenční list OOPP

Příloha č. 3 – Finanční limity pro vybrané OOPP